

Probleemanalyse 'mismatch' Vraag & Aanbod in het Amsterdamse Voortgezet Onderwijs (VO)

Gebaseerd op presentatie bij de OSVO ALV 23 maart 2022
waar probleemanalyse is vastgesteld en eerste oplossingsrichtingen besproken

Programma

18.45 - 19.15	Presentatie probleemanalyse + vragen
19.15 - 19.30	Pauze
19.30 - 20.30	Gesprekstafels
20.30 - 21.00	Plenaire terugkoppeling en afronding

Aanleiding: waarom deze probleemanalyse?

1. De ALV van OSVO heeft in het najaar van 2021 een routekaart vastgesteld met de ambitie een **gedeelde visie te formuleren op de balans tussen de vraag van de 'markt' (ouders en leerlingen) en de maatschappelijke opdracht op basis waarvan afspraken gemaakt worden over concrete ingrepen in het onderwijsaanbod.**
2. Stap 1: opstellen van een **probleemanalyse** op basis van de beschikbare data.

Bredere context: waarom een analyse?

- ontevredenheid over de huidige procedure/uitkomst van L&M

maar ook o.a. :

- Lerarentekort
- Huisvestingsituatie
- Wet meer ruimte voor nieuwe scholen
- Toenemende segregatie in het VO
- Effect coronaperiode: leerachterstanden

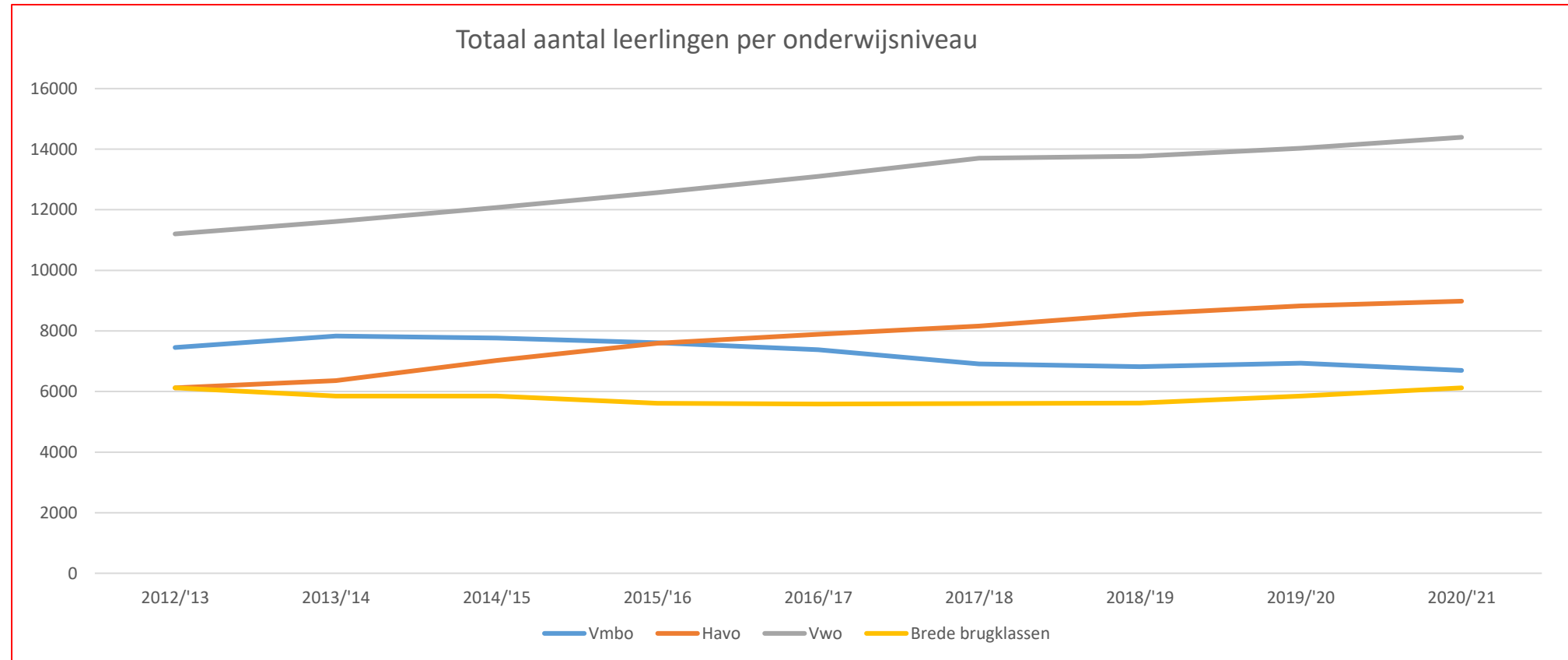
Totstandkoming data-analyse: Wat is het **VO-aanbod** en wat is **de vraag**?

- Analyse is tot stand gekomen in gemeente Amsterdam
- Aanbod op basis van informatie bekend bij OSVO en gemeente
- Vraag en plaatsing op basis van informatie analyses L&M
- Scope: reguliere VO scholen die deelnemen aan L&M

Ontwikkeling leerlingen

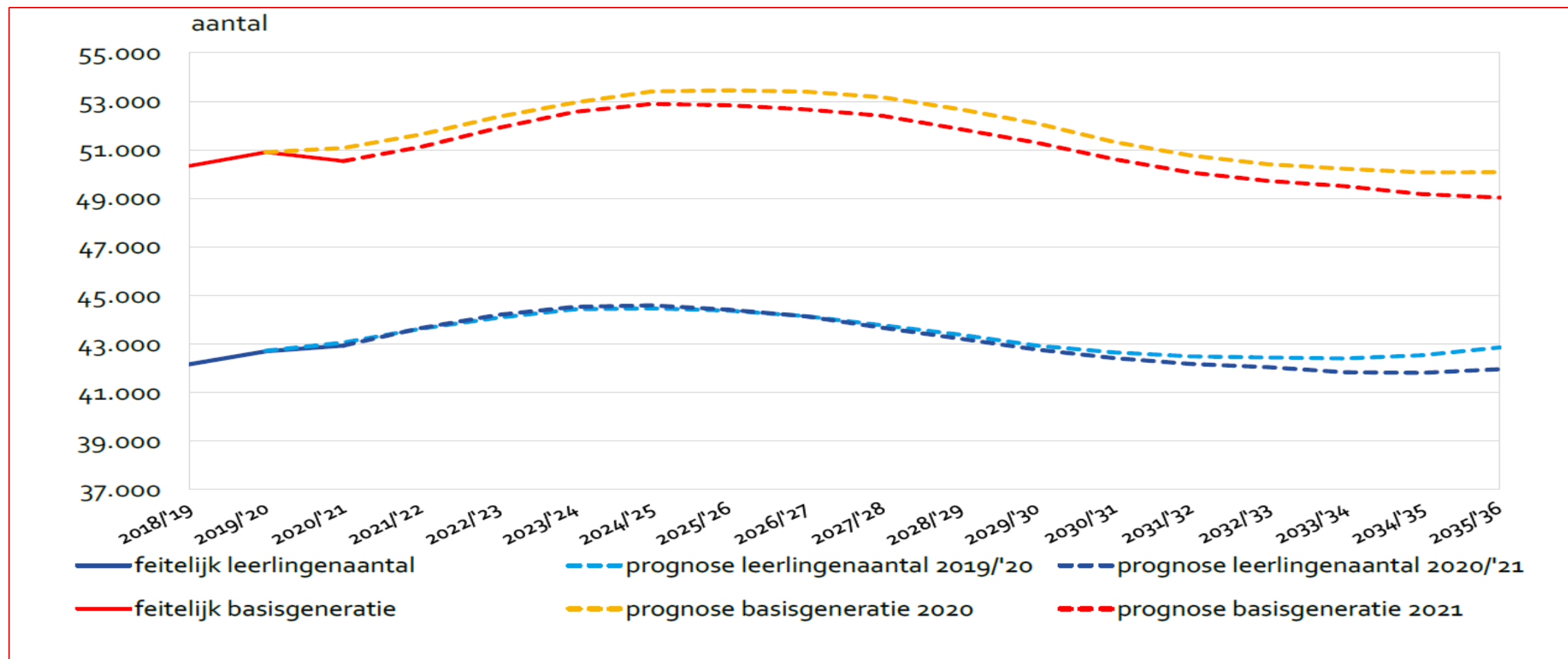
Aantal VO- leerlingen per niveau 2012-2021 in Amsterdam

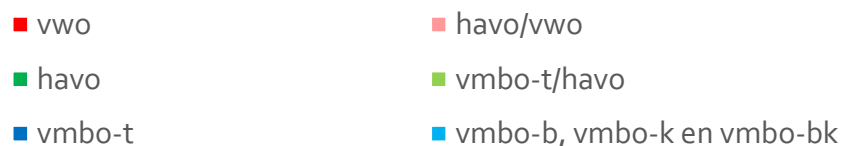
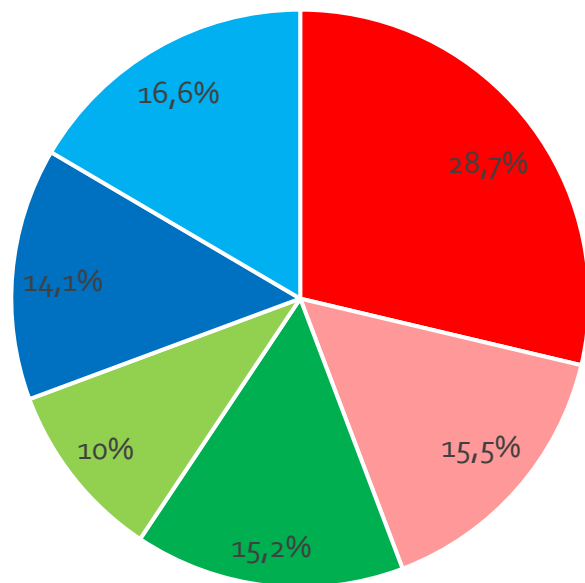
Prognoses: verwachte stijging tot 2026, neemt daarna weer af

Leerlingenprognose VO 2020/'21 in vergelijking met leerlingenprognose VO 2019/'20 en de basisgeneratie tot en met 18 jaar (aantallen)

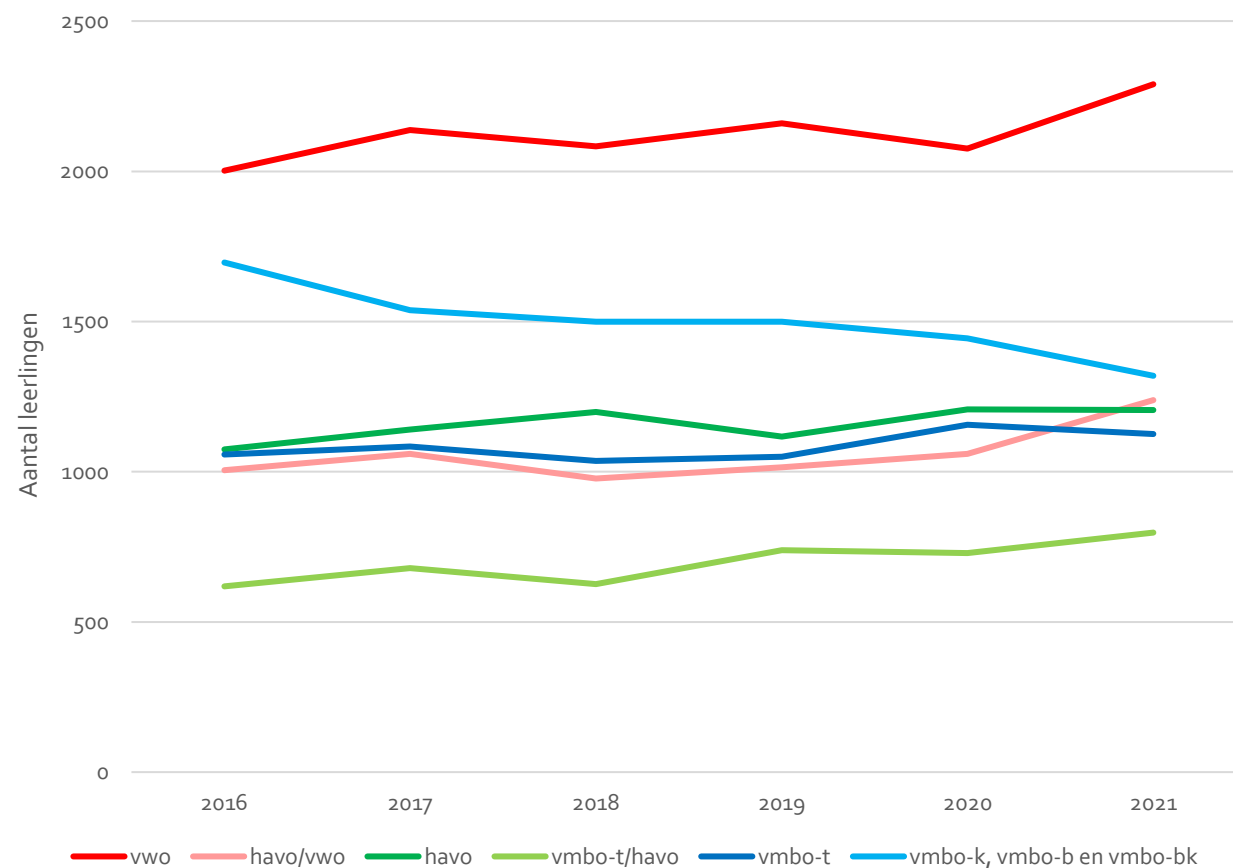

VWO adviezen komen het meest voor en stijgt net als havo/vwo, het aantal leerlingen met een vmbo-b/bk/k advies daalt

Basisschooladvies 2021 in percentages

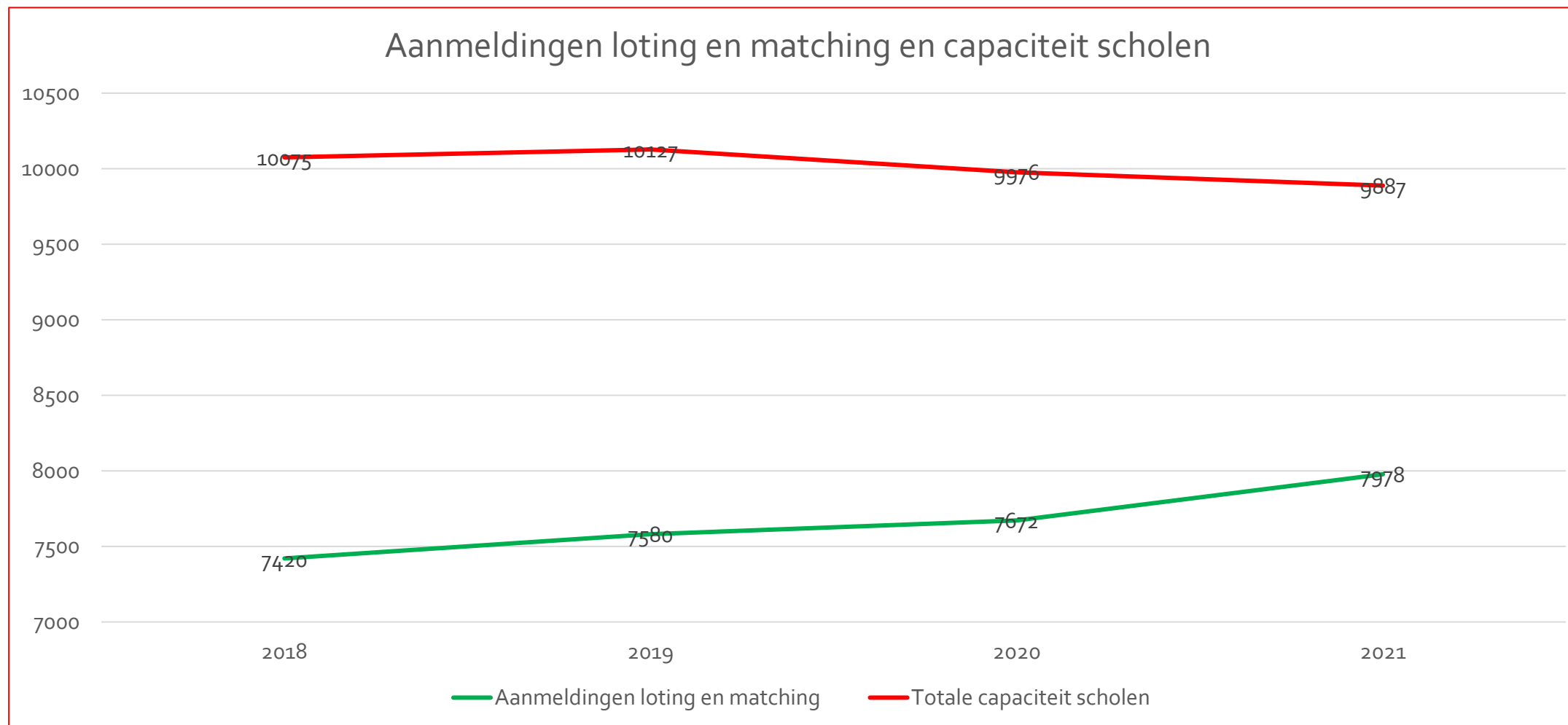
Basisschooladvies 2016 – 2021 in aantal leerlingen

Het aantal leerlingen dat naar een VO-school gaat neemt toe, de capaciteit neemt af

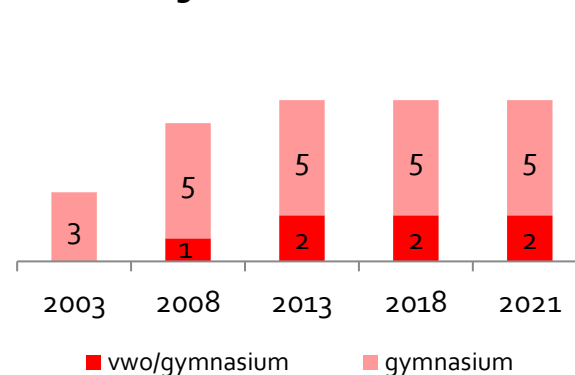
Ontwikkelingen VO scholen Amsterdam

Sinds 2003 met 19 scholen toegevoegd

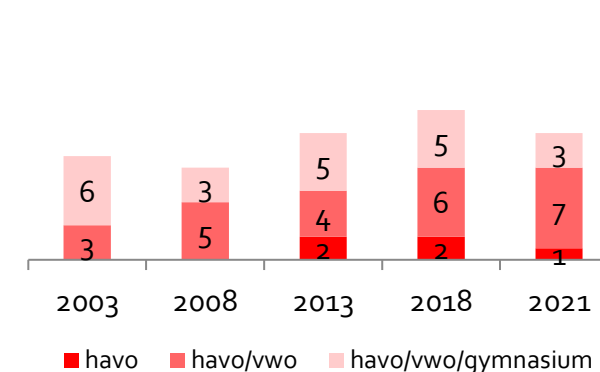
Sterkste dynamiek tussen 2013 – 2021

- **2003-2021:** Het totaal aantal scholen in het reguliere VO stijgt van 47 naar 66.
- **2003-2013:** stijging van het aantal categorale scholen
- **2013 – 2021:** aantal brede scholen met vmbo-t t/m vwo toe van 14 naar 24.
- Er is een sterke daling van het aantal vmbo-b/k scholen en een groei van het aantal scholen dat vmbo b/k/t aanbiedt. Hierdoor is het totaal aantal scholen dat het niveau -b/k aanbiedt ten opzichte van 2003 gelijk gebleven.

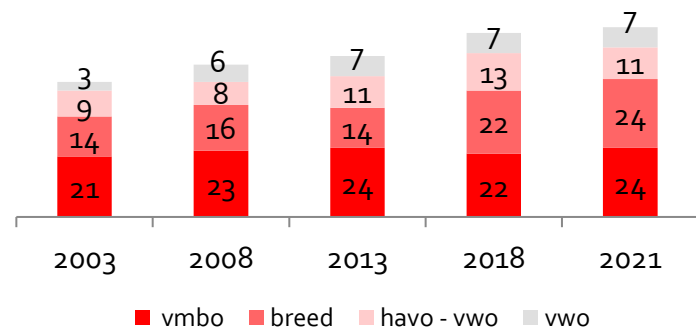
Categorale vwo scholen

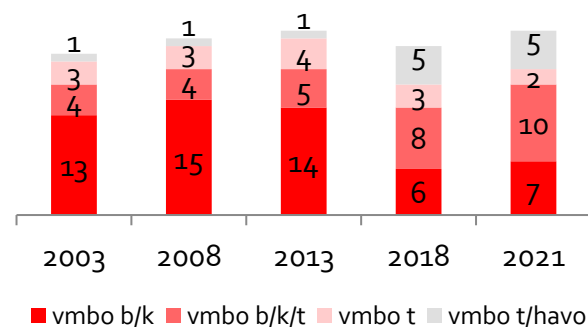
Havo - vwo scholen

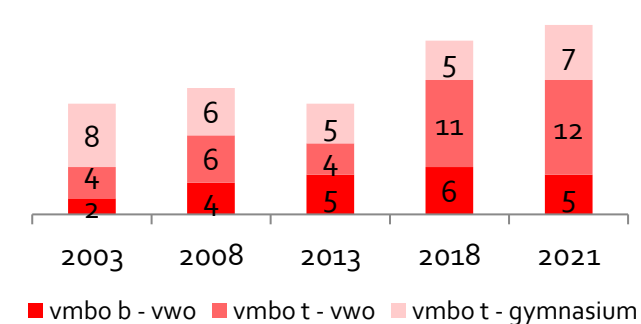
Totaal per schoolsoort

Vmbo scholen

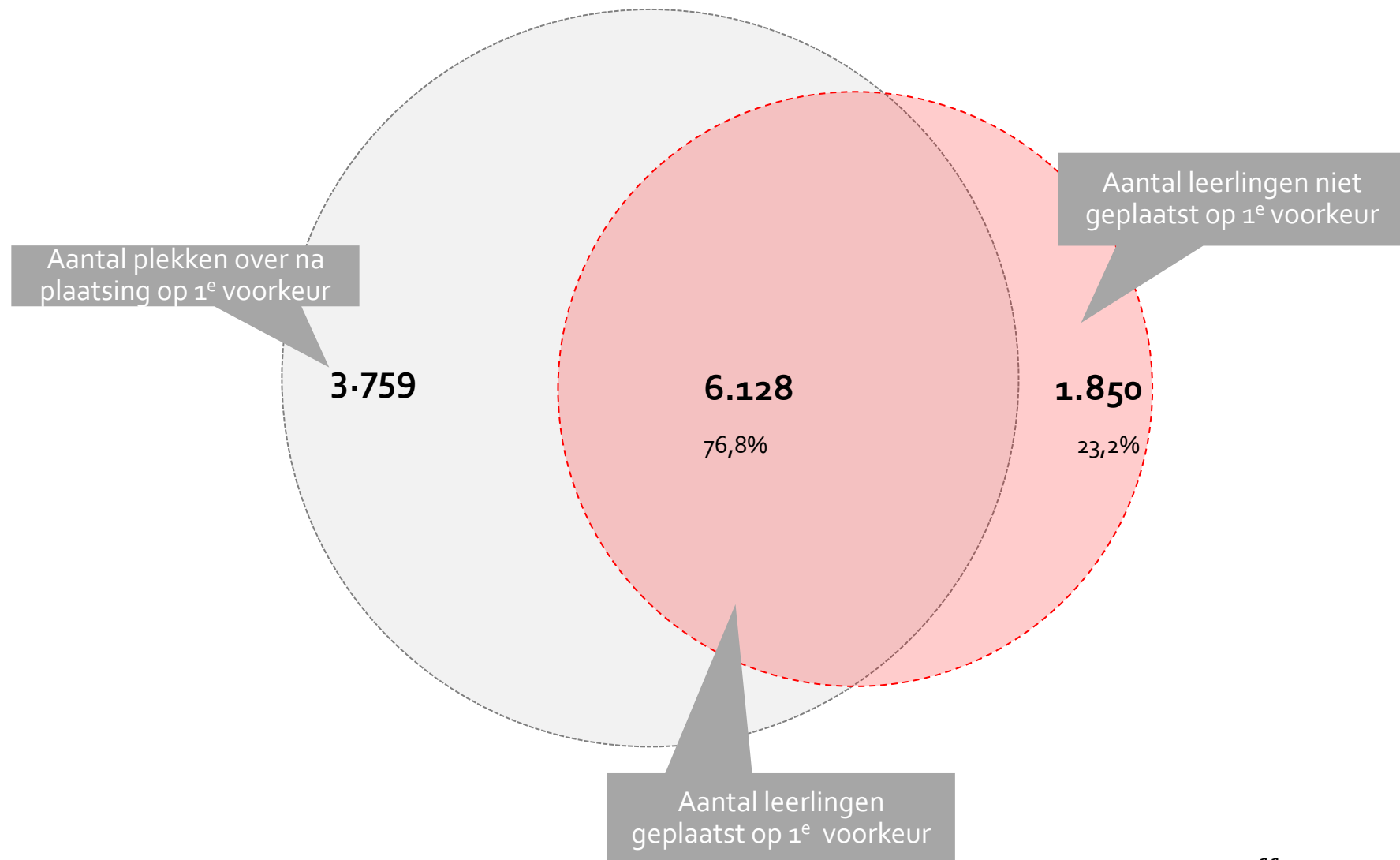

Brede scholen

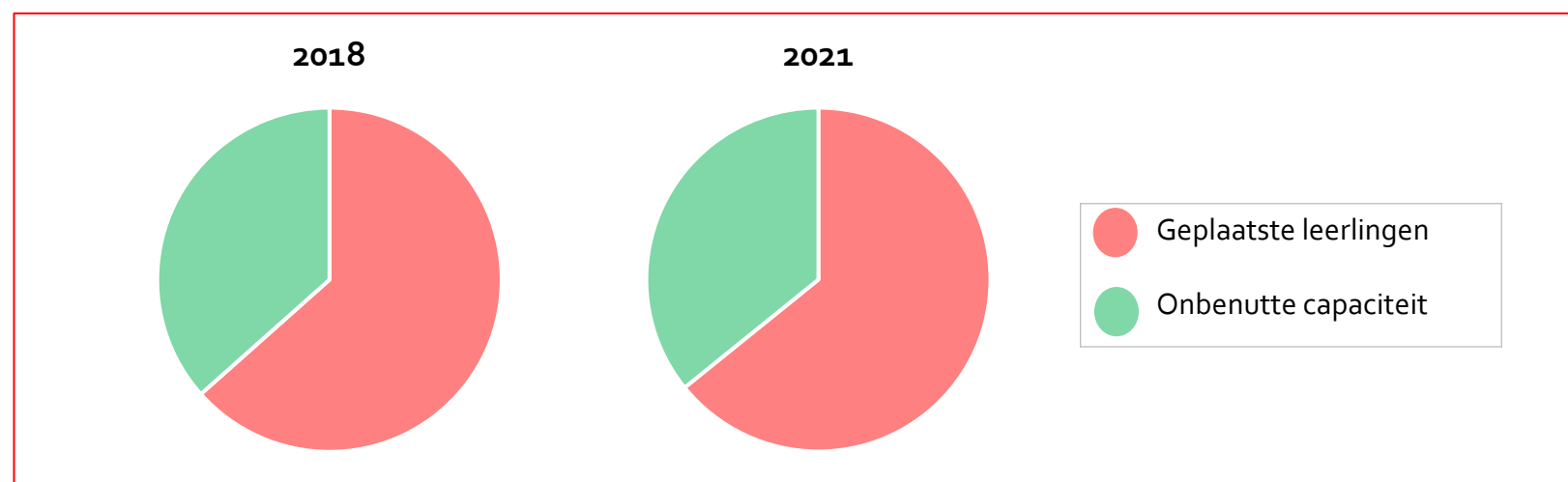
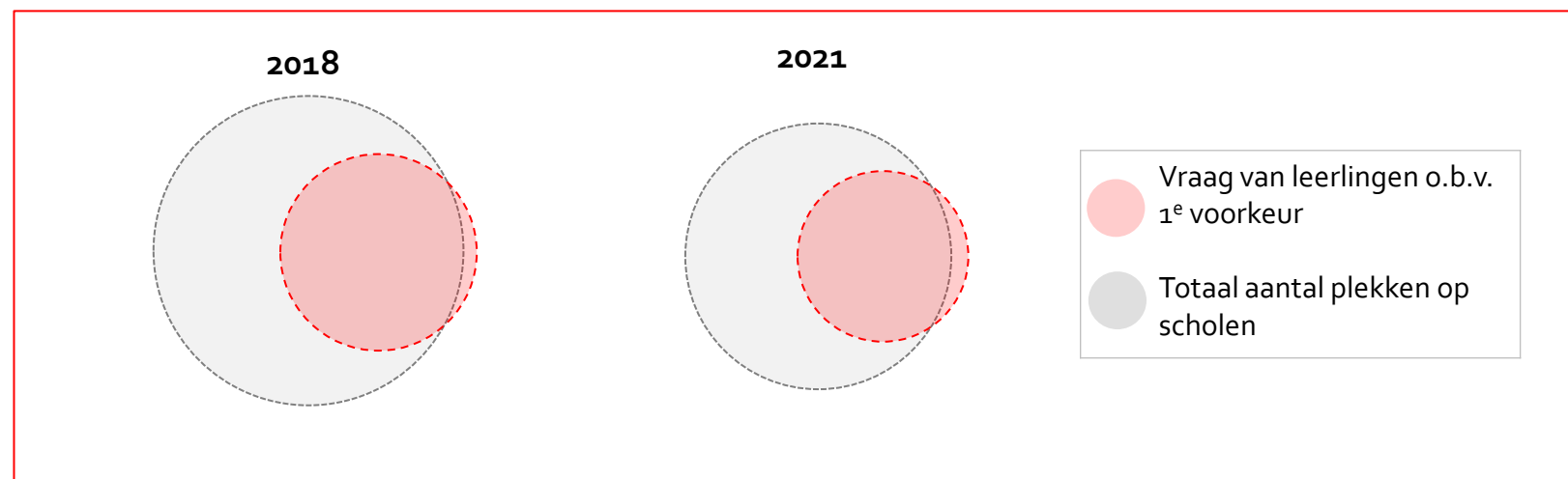
Mismatch tussen vraag en aanbod in Amsterdam in 2021

- In 2021 namen er 7.978 leerlingen deel aan de Centrale Loting & Matching. Er waren 9.887 plaatsen op 63 VO-scholen beschikbaar.
- Hiervan zijn er 6.128 leerlingen op hun eerste voorkeur geplaatst, 23,2% van de leerlingen kon niet op de school van eerste voorkeur geplaatst worden.
- Als we alleen uitgaan van plaatsing op de eerste voorkeur, blijven er 3.759 plekken over.
- Nadat alle leerlingen zijn geplaatst op een school van hun voorkeurslijst blijven er nog 1.909 plekken over.

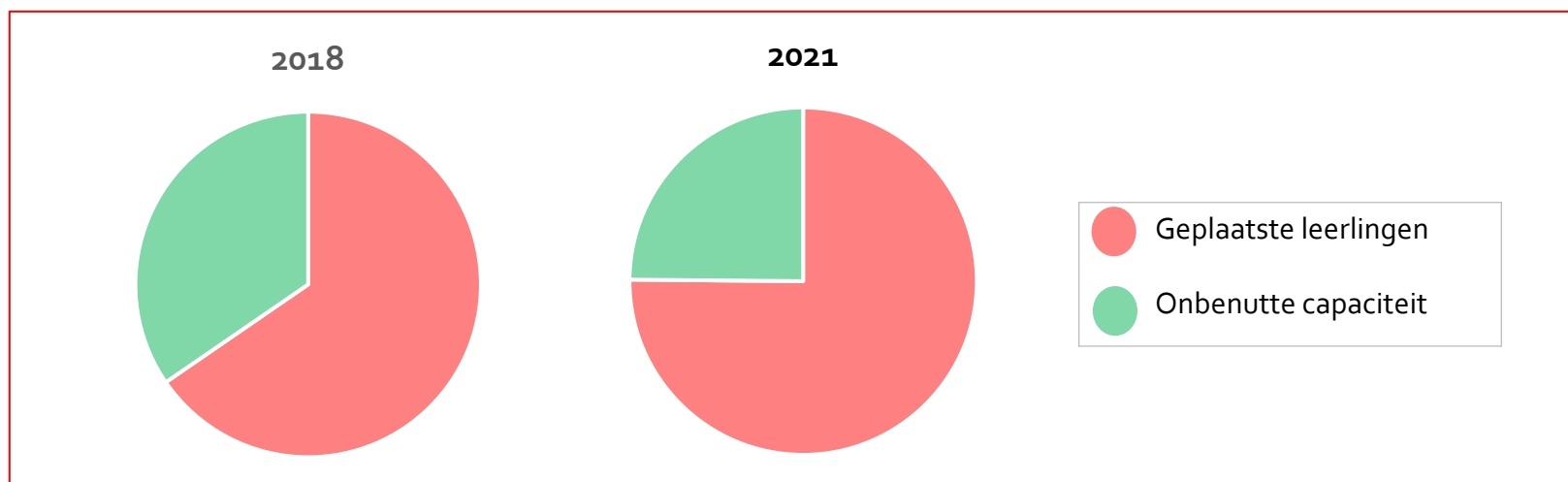
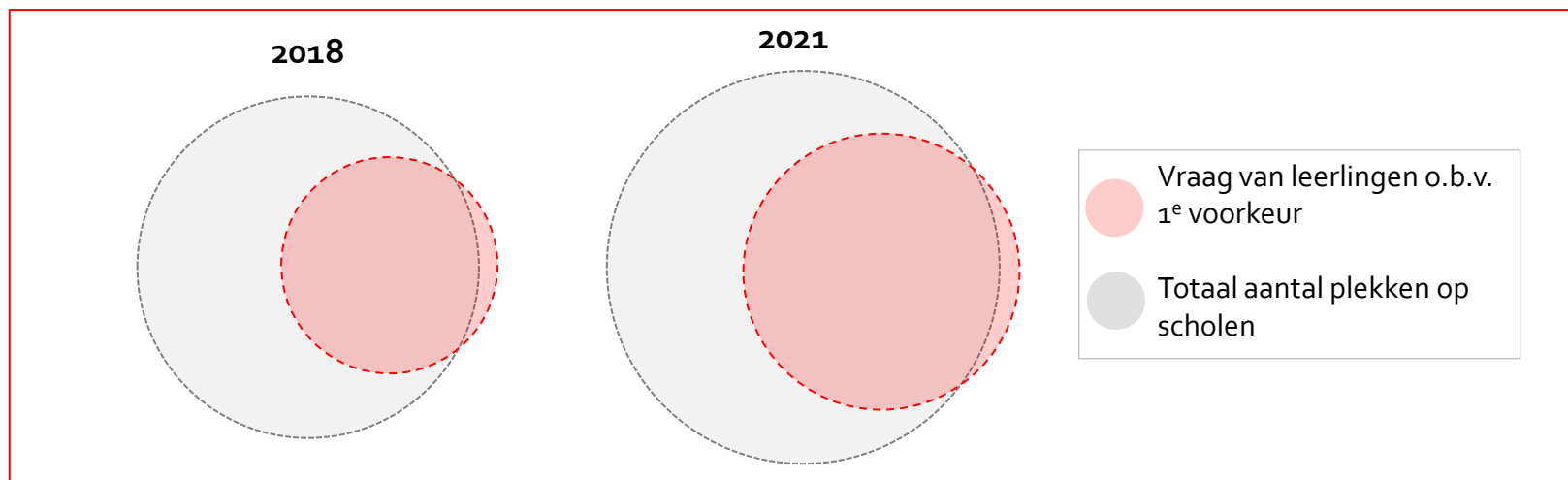
VMBO-bk: overcapaciteit

- Weinig verschil in beschikbare plekken en nog steeds relatief veel onbenutte capaciteit op het vmbo-bk in 2018 en 2021.
- Vraag is hoe de opgegeven leerlingencapaciteit in het vmbo-bk zich verhoudt tot de afspraken om leegstand te reduceren.
- Een groot deel van de vmbo-bk leerlingen wordt op de school van 1^e voorkeur geplaatst.
- Dit komt onder andere door de grote capaciteit van het vmbo-bk ten opzichte van het aantal leerlingen met een vmbo-bk advies.

VMBO-t: beschikbare capaciteit (v.a.) vmbo-t neemt toe

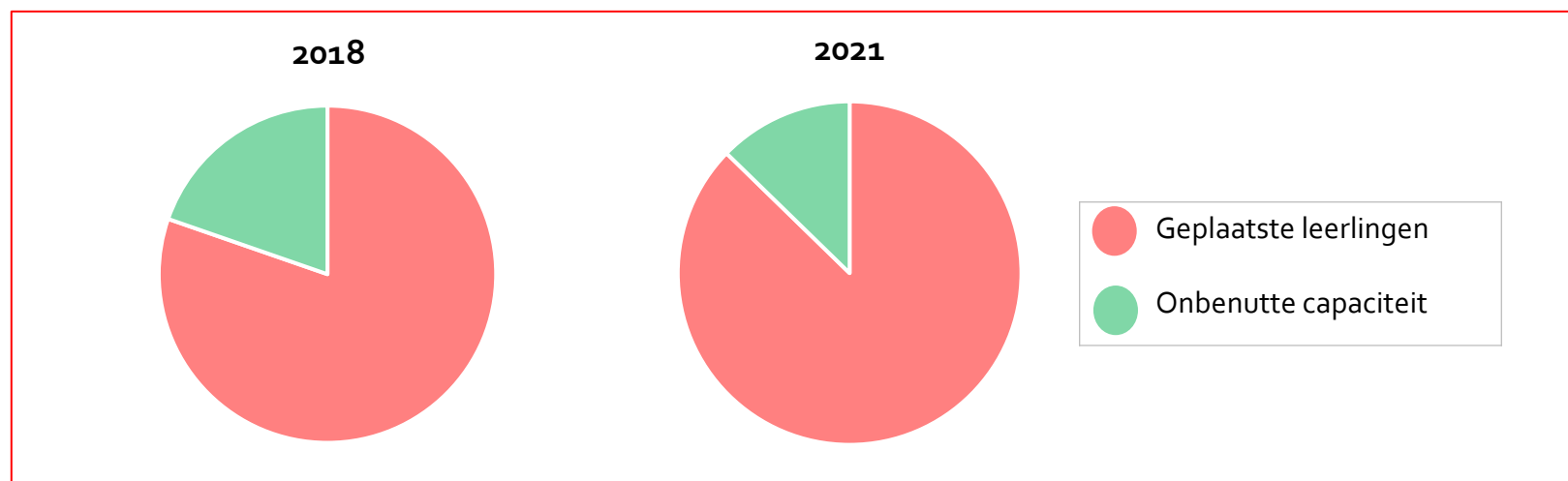
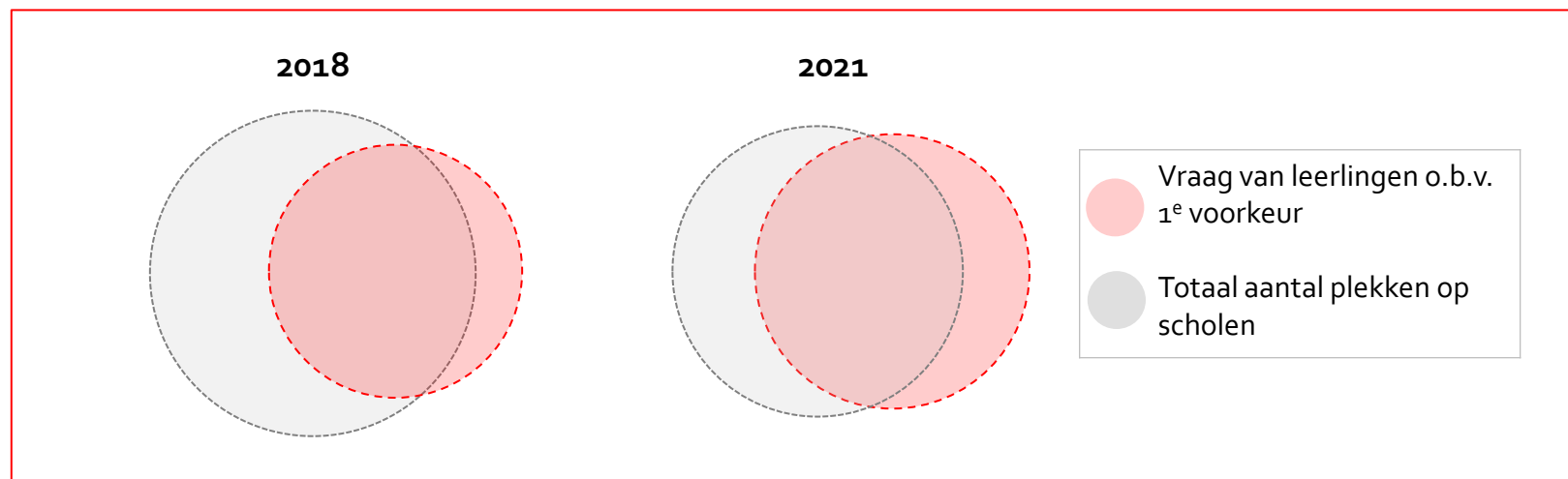
- De capaciteit van het vmbo-t is toegenomen in 2021 ten opzichte van 2018. Het percentage leerlingen dat geplaatst wordt op de school van eerste voorkeur is echter afgenomen.
- Toch is er op het vmbo-t nog steeds een relatief groot deel van de leerlingen dat op de school van eerste voorkeur wordt geplaatst.
- Ondanks dat de onbenutte capaciteit bij het vmbo-t is afgenomen in 2021 ten opzichte van 2018, ligt dit percentage nog steeds een stuk hoger dan bij de havo en het vwo.
- **Hierbij dient rekening gehouden te worden dat hierbij de niveaus v.a. vmbo-t is meegenomen voor zover door een school niet uitgesplitst per niveau (kan vmbo-t-vwo zijn).**

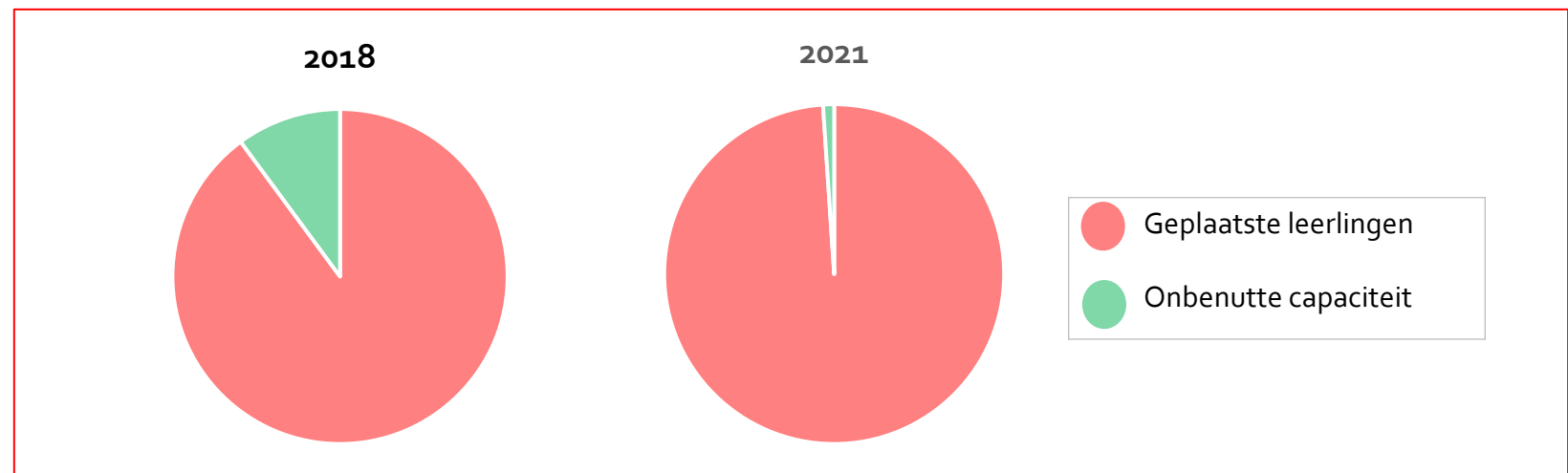
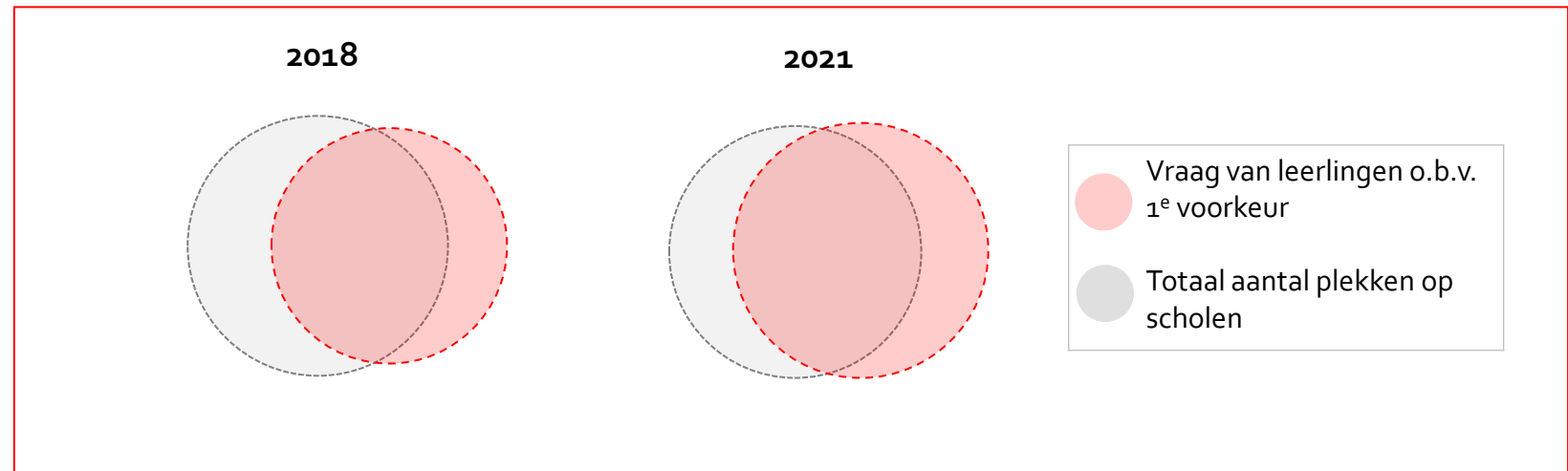
HAVO: De totale capaciteit en de onbenutte capaciteit van de havo is de laatste jaren afgenomen en het aantal leerlingen *niet* geplaatst op hun eerste voorkeur neemt toe

- De totale capaciteit van de havo is in 2021 iets afgenomen ten opzichte van 2018.
- Tegelijkertijd is het percentage leerlingen dat niet geplaatst wordt op de school van eerste voorkeur toegenomen.
- De onbenutte capaciteit op de havo is in 2021 iets afgenomen ten opzicht van 2018.
- **Dit is exclusief de informatie van de capaciteit bij scholen die niet uitsplitsen (v.a. vmbo-t – vwo)**

VWO: nagenoeg geen onbenutte capaciteit

- In 2021 zijn er percentueel gezien minder leerlingen geplaatst op de school van eerste voorkeur dan in 2018.
- De onbenutte capaciteit op het vwo in 2021 is minimaal. Dit betekent dat nagenoeg alle vwo plekken in het VO onderwijs zijn gevuld.
- **Dit is exclusief de informatie van de capaciteit bij scholen die niet uitsplitsen bij L&M (v.a. vmbo-t – vwo)**

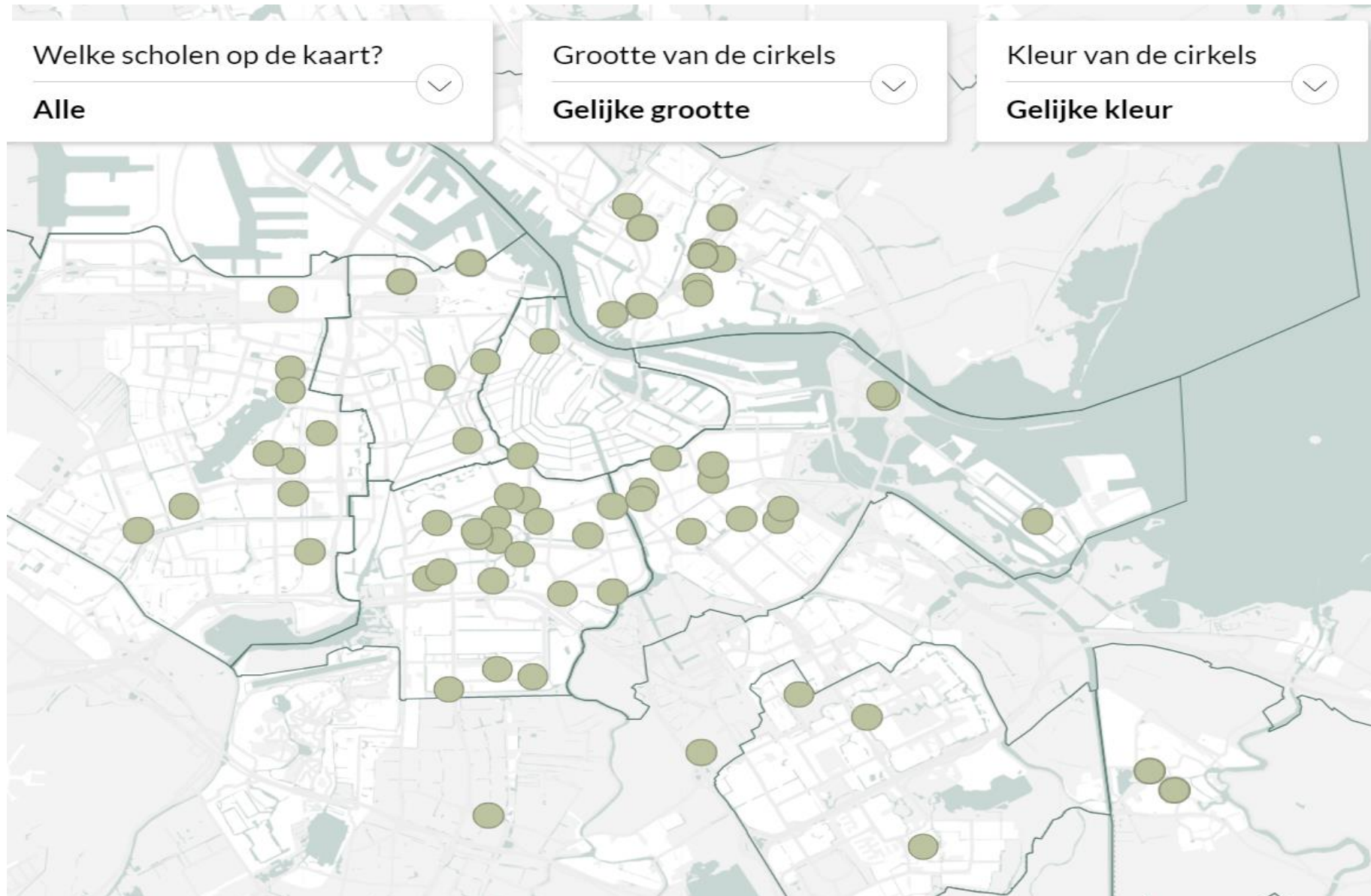

Probleemanalyse – mismatch op schoolniveau

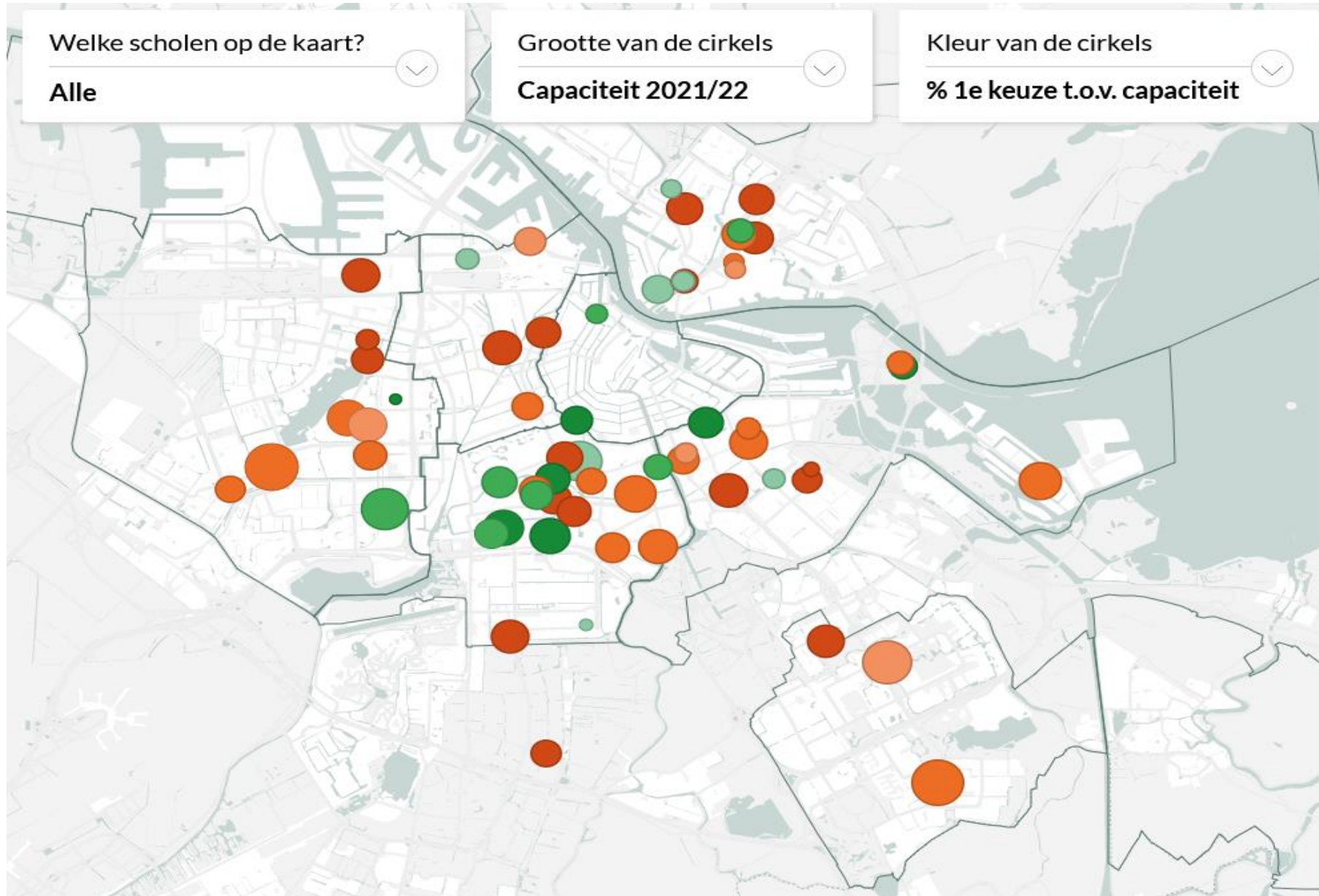
- **Populariteit van scholen fluctueert** over de jaren en tussen de verschillende scholen.
- Bij de in 2021 overvraagde scholen horen de meeste scholen in **Centrum/Zuid**, waar een kwart van de VO-scholen ligt.
- Een aantal scholen buiten deze stadsdelen is het de afgelopen jaren gelukt – mede door **samenwerking met andere scholen** – meer leerlingen te trekken. Er zijn scholen die de afgelopen jaren populairder zijn geworden.
- Uit de data blijkt dat **verschillende scholen/afdelingen voor het merendeel 'gevuld' worden** met leerlingen die deze school buiten de top 5 op de voorkeurslijst hebben staan. Er zijn daarbij scholen waar het aantal aanmeldingen/plaatsingen lager is dan de beschikbare capaciteit. Bij een aantal scholen is het leerlingenaantal de afgelopen jaren (sterk) gedaald.
- **Populair of juist niet populair zijn zegt weinig over de onderwijskwaliteit.** Nagenoeg alle scholen die meedoen aan de Loting & Matching voldoen aan de normen voor onderwijskwaliteit zoals opgesteld en getoetst door de Onderwijsinspectie. Bij een enkele school is de onderwijskwaliteit niet op orde volgens inspectienormen (peildatum september 2021). Bij scholen die een negatief oordeel (onvoldoende tot zeer zwak) hebben (gehad) van de Inspectie neemt de vraag, al dan niet tijdelijk, af.

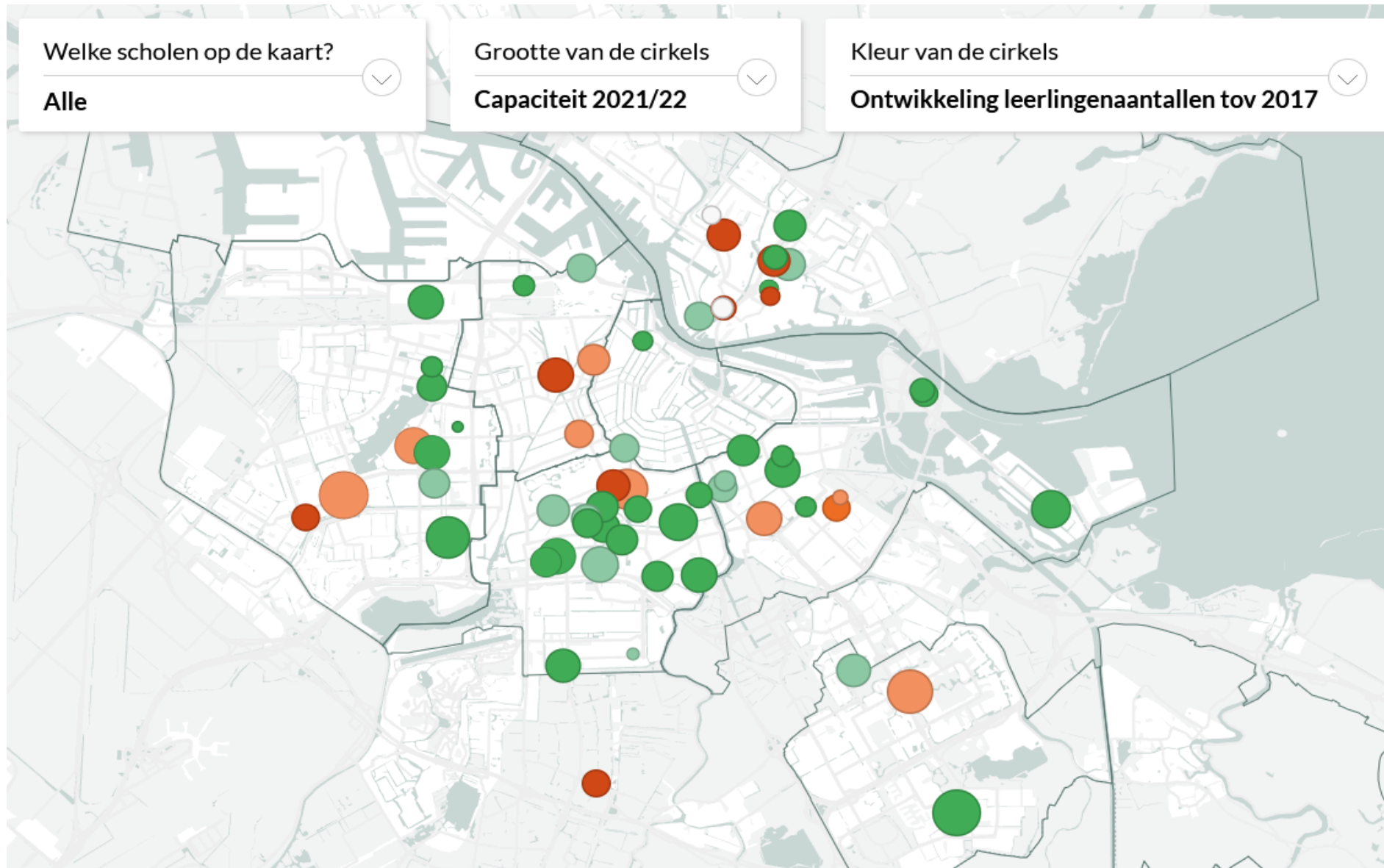
Visualisatie data op de kaart: reguliere VO scholen vanaf vmbo

Visualisatie data populariteit 2021 (1e voorkeur tov capaciteit)

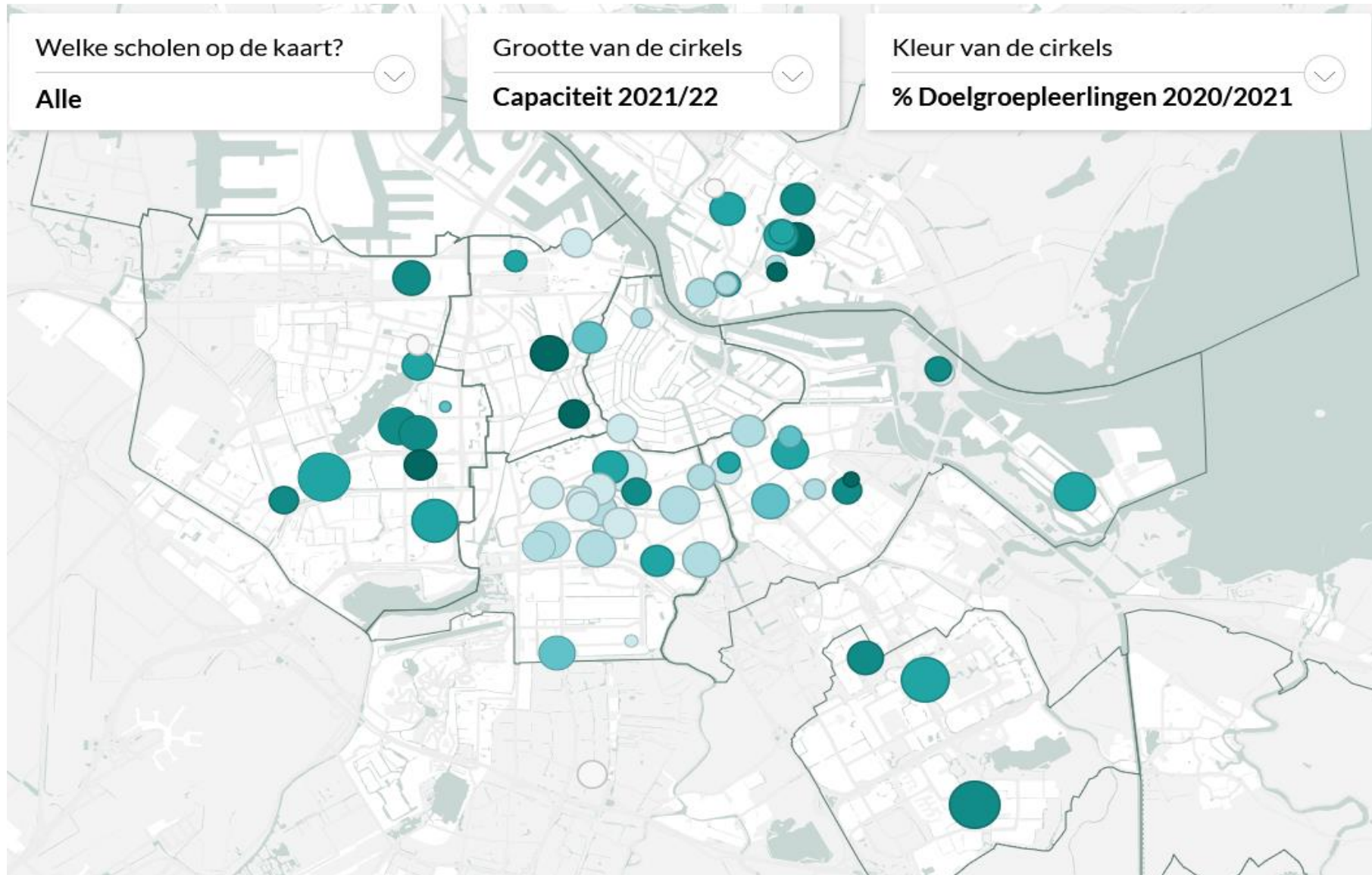

Visualisatie data ontwikkeling leerlingaantallen 2021 tov 2017

Visualisatie data % doelgroep leerlingen

Maatschappelijke opdracht

De mismatch vraag en aanbod is tweeledig; het gaat niet alleen over de vraag van leerlingen/ouders verdeeld over de beschikbare capaciteit, maar de vraag is ook in welke mate het aanbod van VO-scholen recht doet aan de **maatschappelijke opdracht**:

Onze scholen bieden kwalitatief goed, toekomstbestendig Voortgezet Onderwijs (VO) met gelijke kansen voor alle leerlingen op een voor hen optimale schoolloopbaan om het maximale uit zijn/haar talenten te halen. Onze scholen weerspiegelen zoveel als mogelijk de diversiteit van de stad en zijn een plek waar leerlingen van verschillende achtergronden elkaar ontmoeten.

Maatschappelijke opdracht (2)

In de formulering van de maatschappelijke opdracht komen de **volgende vijf principes** terug. Deze worden meegenomen in de uitwerking van de oplossingsrichtingen:

- 1. Het bieden van kwalitatief goed, funderend onderwijs**
- 2. Onderwijs op een voor de leerling passend niveau voor het doorlopen van een optimale schoolloopbaan met voldoende doorstroommogelijkheden**
- 3. Een gelijke kans voor elke leerling in Amsterdam om het bij de leerling best passende onderwijs te volgen**
- 4. Scholen zijn zo veel als mogelijk een weerspiegeling van de diversiteit van de stad; leerlingen met verschillende achtergronden ontmoeten elkaar**
- 5. Het onderwijs is toekomstbestendig en anticipeert op wat vervolgopleidingen en de arbeidsmarkt in de toekomst vragen**

Samenvatting probleemanalyse

- 1.** Er is meer aanbod dan vraag in de stad naar onderwijsplekken vmbo b-k.
- 2.** De capaciteit bij havo-, havo-vwo en vwo-niveau is daarentegen krap en de vraag is op deze niveaus niet gelijk verdeeld over de scholen.
- 3.** De afgelopen jaren is de segregatie in het VO toegenomen, ongelijke spreiding van het % doelgroepleerlingen over de scholen in de stad.

Schets oplossingsrichtingen

Probleem: meer aanbod vmbo-bk dan vraag

- Reduceer het aantal vmbo-bk plekken in de stad, met inachtneming van de geplande overheveling vmbo-bk plekken naar Techschool.
- Draag zorg voor voldoende gespreid aanbod waarbij rekening wordt gehouden met doorlopende leerlijnen naar het MBO.

Probleem: schaarste havo, havo/vwo, vwo plekken waar voldoende vraag naar is

- A. Uitbreiden havo-, havo/vwo en vwo plekken waar vraag naar is op locaties in de stad waar ruimte (te creëren) is en dit gezien de maatschappelijke opdracht gewenst is.
- B. Betere profilering/marketing van het huidige havo-, havo/vwo en vwo aanbod op brede scholengemeenschappen waar minder vraag naar is.
- C. Specifieke afdelingen/scholen waar al langere tijd onvoldoende vraag naar is 'heruitvinden' (bijv. nieuwe naam of profilering, samenwerking met scholen waar vraag naar is), of als alternatief afstoten of sluiten.
- D. Creëer flexibeler onderwijsaanbod binnen scholen(gemeenschappen) en tussen scholen door samenwerking.

Probleem: toegenomen schoolsegregatie VO

- Bij oplossingsrichtingen mogelijke effecten op schoolsegregatie meenemen door uit te werken bij de voor- en nadelen

Gesprekstabfels

- **Wat kan OSVO/kunnen schoolbesturen doen om vraag en aanbod beter bij elkaar te brengen?**
- **Wat hebben scholen te doen om zoveel mogelijk gelijke kansen te bieden en schoolsegregatie tegen te gaan?**
- **Wat vragen ouders en leerlingen van OSVO?**
- **Andere vragen?**